SUOMEN TIEYHDISTYS

LAUSUNTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 91/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Tieyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Hallituksen esitystä on muutettu ja täydennetty Tieyhdistyksen LVM:lle asian aiemmassa vaiheessa antaman lausunnon johdosta ja muutokset näyttävät pääosin perustelluilta.

Liikennejärjestelmistä ja maanteistä annettu laki

Yksityistie ja yksityinen tie –käsitteet

Tieyhdistys kiittää yksityistie ja yksityinen tie –termien välisen eron selvempää huomioimista ja ilmiselvää sekaannusta aiheuttavasta termien yhdistämisestä luopumisesta. Tieyhdistys ehdottaa vielä, että lainsäätäjä kirjoittaa HE:n perusteluihin selväsanaisesti termien välisen eron. Yksityiset tiet –termi sisältää varsinaisten yksityistielaissa tarkoitettujen yksityisteiden lisäksi lukemattoman määrän erilaisia yksityisomistuksessa olevia pieniä teitä, kuten mökki-, peltoteitä ym. Näiden yksityisten teiden osuus maanteiden liittymistä ja vähäliikenteisten rautateiden tasoristeyksistä on erittäin suuri, joten ne ovat liikennejärjestelmistä ja maanteistä annetun lain kannalta olennainen ryhmä teitä.

Tiekunnat mukaan 27 § 3 momentin mukaisesti tapahtuvaan tiedoksiantoon niiden alueella tapahtuvaan tiesuunnitteluun

27 § eli suunnitelmien nähtäville asettamista ja muistutusten tekemistä koskevaan säädökseen Tieyhdistys esittää järjestäytyneiden tiekuntien lisäämistä 3 momentissa säädettyyn luetteloon:

”Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi ilmoitettava suunnitelman nähtäväksi asettamisesta tavallisella tiedoksiannolla niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden kiinteistöltä suunnitelman mukaan lunastetaan aluetta, joiden kiinteistön alueelle muodostuu suoja- tai näkemäalue, joiden kiinteistön alueeseen perustetaan muu oikeus tai joiden kiinteistö rajoittuu tiealueeseen.”

Tieyhdistys katsoo, että mainittujen toimenpiteiden kohteeksi joutuvan tiekunnan hallinnassa olevan alueen osalta tiekunnat ovat asianosaisia, vaikka eivät kiinteistön omistajia olekaan. Tiekunnat hallitsevat maapohjaa pysyvällä käyttöoikeudella ja muutokset siinä tai esimerkiksi suoja- ja näkemäalueiden muutokset koskevat suoraan yksityistien tienpitoa. Liittymiä koskevat suunnitelmat koskevat myös suoraan tiekuntia ja niiden oikeuksia.

Olennaista on se, että tiekunnat eivät kuulu nyt ehdotetun asianosaispiirin sisälle siitä syystä, etteivät tiekunnat ole kiinteistöjen omistajia, vaikka ne omistavat tierakenteen ja vastaavat liittymän liikenneturvallisuudesta. Tierakenteen omistamisessa kyse on siten myös omaisuudensuojasta.

Tieyhdistys katsoo, ettei 27 § 1 momentissa oleva säädös muiden asianosaisten mahdollisuudesta antaa asiassa mielipiteensä ole riittävä turva tiekuntien erityisasemalle, vastuulle liikenneturvallisuudesta ja tiekuntien omaisuuden turvaamiselle.

Uuden yksityistielain myötä tiekuntien yhteystietojen vieminen Maanmittauslaitoksen ylläpitämään yksityistierekisteriin on muuttunut huomattavasti paremmaksi ja tietojen voidaan olettaa olevan ajantasaisia. Näin ollen tiekunnille annettavat ilmoitukset ovat uuden yksityistielain myötä lähtökohtaisesti erittäin helposti suoritettavia.

Ratalaki

Tieyhdistys katsoo, että edellä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 27 § vastaava ratalain 22 §:ssä tulee huomioida yksityistiet vastaavalla tavoin.

Tieyhdistys viittaa lausunnossaan edellä kirjoitettuun ja esittää asiassa samat perustelut myös ratalain osalta koskien rautateiden ja yksityisten teiden tasoristeyksiä, rautatien suoja-alueita ym.

Yksityistielaki

”Nukkuvan” tiekunnan koollekutsuminen

Tiekunnan kokouksen kutsumista koskevan 61 § 4 momenttiin ehdotetaan muutosta siten, että yksittäinen tiekunnan osakas voisi omasta aloitteestaan kutsua tiekunnan kokouksen koolle 1 momentin mukaisesti, mikäli edellisestä tiekunnan kokouksesta on kulunut yli 5 vuotta. Tieyhdistys on aiemmin esittänyt asiassa huolensa tilanteista, joissa näitä osakkaiden itse jättämiä kokouskutsuja olisi yhtä aikaa vireillä useita kappaleita. Tilannetta yritetään välttää sillä, että lainkohdassa olisi lisäksi määreenä se, että myös edellisestä kokouskutsusta on pitänyt olla kulunut mainittu 5 vuotta.

Tieyhdistys näkee esitetyn ratkaisun melko hyvänä ratkaisuna, mutta katsoo kuitenkin, ettei sillä pystytä estämään kaikkia mahdollisia epäselvyyksiä joita vilpittömästikin toimivat tiekunnan osakkaat voivat saada aikaan. Nykyisin voimassa oleva vaatimus ELY-keskuksen suorittamasta viranomaismenettelystä on tältä osin varmempi, joskaan sekään ei ole aukoton.

Valtion avustuksen hallinnointi

Valtion avustusten hallinnointi esitetään jaettavan kunnossapitoavustuksien osalta ELY-keskuksiin sekä neuvontaan, opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen että yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön. Viimeksi mainittujen osalta toimivaltaisena viranomaisena toimisi Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

Tieyhdistys pitää esitettyä jakoa hyvänä. Valtakunnallisten neuvonta-, opastus-, kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyön kannalta on lähes välttämätöntä, että avustusta hallinnoidaan yhden viranomaisen kautta. Rahamäärät ovat niin pieniä, ettei niitä ole mahdollista jakaa alueellisesti usean ELY-keskuksen kautta. Keski-Suomen ELY:n liikennevastuualueen vastuulla ollut valtakunnallinen toiminta on Tieyhdistyksen näkemyksen mukaan toiminut hyvin.

Helsingissä 26.11.2019

Simo Takalammi
johtaja
Suomen Tieyhdistys